

[Justitsministeren]

høring, og et eventuelt lovforslag vil i givet fald først kunne indarbejdes i forvaltningsloven i folketingsåret 1984-85.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt kan henvise til forslagene og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om fonde og visse foreninger.
(Lovforslag nr. L 133).

Siden et udvalg under justitsministeriet i januar 1983 afgav en betænkning om fonde, har folketinget ved flere lejligheder haft anledning til at drøfte behovet for en lovgivning om fonde, ligesom regeringen løbende har arbejdet med udformningen af en sådan lovgivning.

Betænkningen om fonde blev straks efter afgivelsen sendt til udtalelse hos en række myndigheder og organisationer. I forlængelse af den debat, folketinget havde i foråret 1983 om fonde, anmodede retsudvalget mig om at fremsætte et lovforslag om registrering af fonde. Dette lovforslag blev med enkelte ændringer vedtaget af folketinget i maj 1983.

Regeringen har i tiden herefter vurderet betænkningens lovudkast ud fra de mange udtalelser, som er fremkommet fra de berørte myndigheder, erhvervsorganisationer m.v. Hertil kommer, at der ved den nu gennemførte registrering af fonde er fremkommet mange nyttige oplysninger om antallet af fonde, deres formål og økonomiske forhold. Disse oplysninger, som forelå i bearbejdet form i januar i år i form af en beretning fra fondsregistret, er også indgået som et væsentligt moment ved udformningen af fondslovgivningen. Registreringen viste bl.a., at et meget betydeligt antal fonde udelukkende eller i overvejende grad støtter almennyttige formål, og at kun få fonde alene har ikke-almennyttige formål. Registreringen viste også, at kun et ubetydeligt antal af arbejdsmarkedets konfliktfonde var blevet anmeldt til registrering. Det viste sig, at disse fonde er organiserede som foreninger eller dele heraf. Regeringen har derfor overvejet, hvorledes det vil være muligt at sikre, at disse fondsdannelser ikke bliver stillet væsentligt anderledes end andre fonde.

Det er på denne baggrund, at dette lovforslag fremsættes. Formålet med forslaget er at sikre større offentlighed om de enkelte fondes formål og virke og at lovfæste nogle grundlæggende regler om fondes virksomhed med henblik på at sikre en forsvarlig forvaltning af fondene. Det svarer i vidt omfang til betænkningens lovudkast om fonde, men dels de indhentede udtalelser over betænkningen og dels resultaterne af fondsregistreringen har bevirket, at der er foretaget visse ændringer.

Lovforslaget er bl.a. i forhold til fondsbetænkningens udkast ændret på den måde, at det foreslås udvidet til også at omfatte fagforeninger, arbejdsgiverforeninger og andre faglige sammenslutninger, der ejer formue, der er bestemt til anvendelse til understøttelse af medlemmer under faglig konflikt. Det foreslås, at enkelte af de regler, der skal gælde for fonde, tillige skal finde anvendelse for disse foreninger. Baggrunden for at inddrage disse foreninger er navnlig at sikre offentligheden en vis indsigt i disse foreningers økonomiske forhold. Disse fondsdannelser i foreningerne har en mindst lige så stor samfundsmæssig betydning som fondenes formuer.

Endvidere er lovforslaget i højere grad end betænkningens udkast udformet på den måde, at bestyrelsen selv kan handle inden for visse nærmere fastsatte rammer. Disse rammer vil blive givet i regler fastsat af justitsministeren og vil blive søgt udformet således, at alle sædvanlige dispositioner uden videre kan foretages af fondsbestyrelsen. Kun hvis bestyrelsen ønsker at foretage mere vidtgående eller atypiske dispositioner, er der behov for, at bestyrelsen skal indhente tilladelse fra den minister, som fondens formål hører under – fondsmyndigheden. Denne ændring i forhold til fondsudvalgets udkast har også den virkning, at udgifterne til administrationen af loven kan begrænses væsentligt.

I betænkningen var det af et flertal i udvalget foreslået, at adgangen til at oprette familiefonde blev begrænset. Jeg har imidlertid ikke fundet fornødent grundlag for at følge udvalgets flertal på dette punkt, idet det efter min opfattelse ud fra et samfundsmæssigt synspunkt vil være uheldigt, hvis adgangen til at oprette sådanne fonde begrænses. Det vil bl.a. kunne vanskeliggøre